

Anul al XIX-lea, Nr. 489

30 august 2026

Duminica a XIII-a după Rusalii

-Pilda lucrătorilor celor răi-

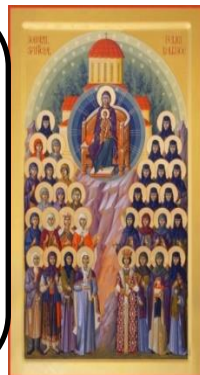
**Parohia Vovidenia
Galați**

- buletin duhovnicesc bilunar -

ISSN 2734 - 892X ISSN - L 2734 - 892X

**2026 - „ANUL OMAGIAL AL
PASTORAȚIEI FAMILIEI
CREȘTINE“ ȘI „ANUL
COMEMORATIV AL SFINTELOR
FEMEI DIN CALENDAR
(MIRONOSITE, MUCENITE,
MONAHII, SOȚII ȘI MAME)“**

„Fraților, privegheați, stați tari în credință, îmbărbătați-vă, întăriți-vă. Toate ale voastre cu dragoste să se facă. Vă îndemn însă, fraților, – știți casa lui Ștefanos, că este pârga Ahaei și că spre slujirea sfinților s-au rânduit pe ei înșiși – ca și voi să vă supuneți unora ca aceștia și oricui lucrează și se ostenește împreună cu ei. Mă bucur de venirea lui Ștefanos, a lui Fortunat și a lui Ahaic, pentru că aceștia au împlinit lipsa voastră și au liniștit duhul meu și al vostru. Cunoașteți bine, deci, pe unii ca aceștia. Vă îmbrățișează Biserica Asiei. Vă îmbrățișează mult, în Domnul, Acvila și Priscila, împreună cu Biserica din casa lor. Vă îmbrățișează frații toți. Îmbrățișați-vă unii pe alții cu sărutare sfântă. Salutarea cu mâna mea, Pavel. Cel ce nu iubește pe Domnul să fie anatema! Maran atha (Domnul vine)! Harul Domnului Iisus Hristos cu voi. Dragostea mea cu voi toți, în Hristos Iisus. Amin!“

(I Corinteni 16, 13-24)

LIMITELE IA SAU INTELIGENȚA UMANĂ CA DAR, RELAȚIE ȘI VOCAȚIE

„Dacă în plan etic problema decisivă este răspunderea, iar în plan existențial este vulnerabilitatea, în plan spiritual întrebarea de fond

privește natura însăși a inteligenței umane. Tradiția creștină nu înțelege rațiunea ca simplă funcție de calcul, ci ca dimensiune constitutivă a unei persoane create imago Dei. Aceasta înseamnă că inteligența umană este inseparabilă de corporalitate, libertate, relație și orientare către adevăr și bine. Ea nu este o mașină internă de procesare a informației, ci actul unei ființe chemate la comuniune, responsabilitate și sens.

Documentul *Antiqua et nova* exprimă această idee cu mare claritate atunci când afirmă că inteligența umană trebuie înțeleasă în cadrul întregii persoane și că realizările tehnice ale omului pot fi privite drept expresie a vocației sale de colaborare responsabilă cu Dumnezeu în ordonarea lumii. Aici se vede diferența radicală dintre o antropologie teologică și o antropologie funcționalistă. În paradigma funcționalistă, omul valorează în măsura performanței; în paradigma imago Dei, omul posedă demnitate anterior oricărei performanțe și tocmai de aceea nici boala, nici vârsta, nici handicapul, nici diminuarea anumitor competențe nu îl expulzează din sfera valorii infinite.

Această perspectivă are consecințe directe pentru evaluarea IA. Dacă inteligența umană este mai mult decât calcul, atunci succesul unei mașini în imitarea anumitor ieșiri cognitive nu echivalează cu egalarea umanului. A produce răspunsuri sofisticate, a detecta tipare sau a optimiza selecții nu înseamnă a înțelege adevărul, a dori binele, a suferi, a iubi sau a se ruga. Nu înseamnă, cu alte cuvinte, a exista ca persoană. Aici teologia nu intră în competiție cu informatica, ci pune o întrebare mai adâncă decât cea a performanței: ce fel de realitate este subiectul care cunoaște?

În dezbaterea publică, expresii precum mașina gândește, sistemul înțelege sau modelul știe sunt folosite adesea într-un registru lax, metaforic. Problema este că metafora tinde să devină ontologie populară. Treptat, publicul ajunge să creadă că între calculul statistic și gândirea personală diferența este doar una de grad, nu de natură. Or tocmai aici trebuie introdusă o distincție riguroasă. Un model lingvistic poate genera forme discursive foarte convingătoare, dar această performanță nu dovedește experiență de lume, interioritate, conștiință reflexivă sau intenționalitate existențială. El operează pe corelații în date, nu pe participare întrupată la realitate. Mai mult, inteligența umană este corporală. Ea nu locuiește un spațiu abstract al simbolurilor pure, ci se formează prin percepție, memorie trăită, afectivitate, limbaj împărtășit și practici sociale. Comisia Teologică Internațională insistă că persoana umană, creată după chipul lui

Dumnezeu, este unitate de suflet și trup, ființă relațională și chemată la comuniune. Lipsa corporalității nu este o simplă funcție care lipsește într-un sistem de IA, ci indică absența unei întregi modalități de a fi în lume. Tocmai de aceea, orice analogie între inteligența umană și IA trebuie menținută în registru strict limitat și analogic, nu absolutizat.

În plus, există diferența esențială dintre inteligență și înțelepciune. Trebuie observat că aceste limite nu anulează utilitatea IA; ele îi precizează locul. IA poate asista diagnosticul, poate accelera căutarea documentară, poate identifica corelații greu observabile și poate sprijini procese de învățare. Dar ea nu are conștiință morală, nu poate purta vină sau merit, nu poate iubi, nu poate spera, nu poate intra în rugăciune și nu poate transforma suferința în sens. Ea poate simula discursul despre aceste realități, însă nu le poate trăi. De aceea, substituirea relației umane și a discernământului moral cu outputul algoritmic este mai mult decât o eroare tehnică; este o confuzie ontologică.

Între slujire și idolatrie tehnologică

Din perspectivă spirituală, pericolul suprem nu este doar autonomia mașinii, ci idolatria omului. Tehnologia devine idol atunci când i se atribuie ceea ce aparține numai lui Dumnezeu sau, într-un limbaj filozofic, ceea ce aparține numai unei înțelegeri integrale a persoanei: promisiunea sensului ultim, a controlului total, a abolirii vulnerabilității și a mântuirii prin eficiență. Laudato si' avertizează împotriva paradigmei tehnocratice care transformă tehnica din instrument într-o logică totală a existenței și induce încrederea oarbă în soluții pur tehnice. În termeni spirituali, aceasta înseamnă înlocuirea discernământului cu performanța și a înțelepciunii cu dominația.

În schimb, o utilizare legitimă a tehnologiei presupune o ierarhie a scopurilor: adevărul mai presus de plauzibilitate, persoana mai presus de sistem, binele comun mai presus de profit, comuniunea mai presus de control.

Numai o viziune asupra omului care nu închide sensul existenței în imanentul utilității poate opune rezistență reală absolutizării tehnice. A spune că omul este creat imago Dei nu înseamnă a formula o metaforă decorativă, ci a enunța un criteriu de limitare a oricărei puteri istorice. Nici statul, nici piața, nici mașina nu pot epuiza misterul persoanei. Tocmai de aceea, deschiderea spre transcendență nu slăbește critica tehnologiei; dimpotrivă, o face mai riguroasă, deoarece refuză ca ultimul cuvânt despre om să fie rostit de performanță, scor, predicție sau utilitate.

Analiza de față a urmărit să arate că inteligența artificială pune în lumină o tensiune constitutivă a modernității târzii: aceea dintre promisiunea tehnologică și adevărul mai profund despre om.

În registrul existențial, problema centrală este vulnerabilitatea. IA amplifică puterea umană, dar tocmai această amplificare poate intensifica fragilitatea epistemică, dependența relațională și expunerea politică. Ambivalența tehnologiei nu este un accident, ci semnul faptului că instrumentele noastre ne modelează și ele pe noi. Prin urmare, întrebarea decisivă nu este doar ce poate face IA, ci ce fel de viață umană produce mediul construit în jurul ei.

În registrul spiritual și transcendent, problema este antropologică în sens tare. Omul nu poate fi redus la un procesator de informație, pentru că poartă în sine o demnitate care precede și depășește orice funcție. Creat imago Dei, omul este chemat la adevăr, libertate, iubire și responsabilitate; acestea nu sunt proprietăți emergente ale calculului, ci semne ale unei vocații personale care nu poate fi automatizată. Inteligența artificială poate imita ieșiri ale inteligenței umane, poate asista deliberarea și poate extinde câmpul posibilului. Dar nu poate deveni măsura ultimă a umanului.

Astfel, formula între Dumnezeu și inteligența artificială nu trebuie citită ca o alegere simplă între două puteri rivale. Omul nu este chemat să opteze fie pentru sacru, fie pentru tehnologie, ci să locuiască lucid tensiunea dintre ele. Tocmai această tensiune îl obligă să nu abdice nici de la rațiune, nici de la conștiință, nici de la deschiderea către transcendență. Viitorul uman nu va fi salvat prin refuzul tehnologiei, dar nici prin supunerea în fața ei. El depinde de capacitatea noastră de a păstra tehnologia în ordinea mijloacelor și persoana în ordinea scopurilor. În acest sens, omul rămâne spațiul viu în care sacralitatea existenței limitează tehnologia, iar tehnologia, purificată de idolatrie, poate fi pusă în slujba binelui comun“.

(Pr. Dr. Sebastian Gabor, Ziarul Lumina, 28 August 2026)

PAROHIA VOVIDENIA

IBAN: RO88RNCB014416617381000; Cod fiscal: 14142722

Biserica: Galați, str. Logofăt Tăutu, nr. 24, jud. Galați;

Capela mortuară: Galați, str. Logofăt Tăutu, nr. 24, jud. Galați;

Cantina parohială: Galați, str. Alexandru Ioan Cuza, nr. 31, jud. Galați;

Preot Pelin Gabriel-Ioan: 0 7 5 2 7 2 3 4 5 2

e-mail : pelin_gabriel@yahoo.com; vovidenia@gmail.com

www.bisericavovidenia.ro